

Dokument na rokovanie

A9-0220/2022

27. 7. 2022

SPRÁVA

o odporúčaní Európskeho parlamentu Komisii a podpredsedovi
Komisie/vysokému predstaviteľovi Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú
politiku o obnovenom partnerstve s južným susedstvom – nový program pre
Stredozemie
(2022/2007(INI))

Výbor pre zahraničné veci

Spravodajca: Antonio López-Istúriz White

OBSAH

	strana
NÁVRH ODPORÚČANIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU	3
INFORMÁCIE O PRIJATÍ V GESTORSKOM VÝBORE	19
ZÁVEREČNÉ HLASOVANIE PODĽA MIEN V GESTORSKOM VÝBORE	20

NÁVRH ODPORÚČANIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU

Komisií a podpredsedovi Komisie/vysokému predstaviteľovi Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku o obnovenom partnerstve s južným susedstvom – nový program pre Stredozemie (2022/2007(INI))

Európsky parlament,

- so zreteľom na spoločné oznámenie Komisie a vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku z 9. februára 2021 s názvom Obnovené partnerstvo s južným susedstvom Nový program pre Stredozemie (JOIN(2021)0002),
- so zreteľom na Barcelonské vyhlásenie prijaté na európsko-stredozemskej konferencii 27. – 28. novembra 1995, ktorým sa ustanovilo európsko-stredozemské partnerstvo s priloženým podrobným pracovným programom,
- so zreteľom na článok 8 Zmluvy o Európskej únii,
- so zreteľom na rezolúciu OSN 70/1 s názvom Transformujeme náš svet: Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj (Agenda 2030) prijatú na samite Organizácie Spojených národov o udržateľnom rozvoji v New Yorku 25. septembra 2015 a na 17 cieľov udržateľného rozvoja, ktoré rezolúcia stanovuje;
- so zreteľom na cieľ udržateľného rozvoja č. 14: zachovať a udržateľne využívať oceány, moria a morské zdroje na účely udržateľného rozvoja,
- so zreteľom na Parížsku dohodu prijatú rozhodnutím 1/CP.21 na 21. konferencii zmluvných strán (COP 21) Rámcového dohovoru OSN o zmene klímy (UNFCCC) a na 11. konferenciu zmluvných strán (COP 11),
- so zreteľom na 26. konferenciu zmluvných strán UNFCCC (COP 26), ktorá sa konala od 31. októbra do 13. novembra 2021 v Glasgowe (Spojené kráľovstvo),
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 11. decembra 2019 s názvom Európska zelená dohoda (COM(2019)0640),
- so zreteľom na Dohovor o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien (CEDAW),
- so zreteľom na Dohovor Rady Európy o predchádzaní násiliu na ženách a domácejmu násiliu a o boji proti nemu (Istanbulský dohovor),
- so zreteľom na osem základných dohovorov Medzinárodnej organizácie práce (MOP), a to: Dohovor o slobode združovania a ochrane práva odborovo sa organizovať z roku 1948, Dohovor o vykonávaní zásad práva organizovať sa a kolektívne vyjednávať z roku 1949, Dohovor o nútenej práci z roku 1930 (a jeho protokol z roku 2014), Dohovor o zrušení nútenej práce z roku 1957, Dohovor o minimálnom veku z roku 1973, Dohovor o najhorších formách detskej práce z roku 1999, Dohovor o rovnakom odmeňovaní z roku 1951, Dohovor o diskriminácii (v zamestnaní a povolani) z roku

1958,

- so zreteľom na Dohovor o ochrane morského prostredia a pobrežných oblastí Stredozemného mora (Barcelonský dohovor) a na súvisiace protokoly a rozhodnutia EÚ,
 - so zreteľom na ministerské vyhlásenie štátov na pobreží Stredozemného mora (vyhlásenie MedFish4Ever) prijaté 30. marca 2017 vo Vallette (Malta),
 - so zreteľom na spoločný pracovný dokument útvarov z 9. februára 2021 s názvom Obnovené partnerstvo s južným susedstvom – hospodársky a investičný plán pre krajiny južného susedstva (SWD(2021)0023),
 - so zreteľom na závery Rady zo 16. apríla 2021 s názvom Obnovené partnerstvo s južným susedstvom – nový program pre Stredozemie,
 - so zreteľom na závery Európskej rady z 10. a 11. decembra 2020,
 - so zreteľom na vyhlásenie členov Európskej rady z 26. februára 2021,
 - so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov s názvom Obnovené partnerstvo s južným susedstvom Nový program pre Stredozemie prijaté na jeho 145. plenárnej schôdzi 30. júna a 1. júla 2021,
 - so zreteľom na svoje uznesenie z 27. marca 2019 s názvom Situácia po Arabskej jari: cesta vpred pre Blízky východ a severnú Afriku (región MENA)¹,
 - so zreteľom na stanovisko Výboru pre medzinárodný obchod vo forme listu,
 - so zreteľom na článok 118 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na správu Výboru pre zahraničné veci (A9-0220/2022),
- A. keďže v novembri 1995 vtedajšie Európske spoločenstvo s 12 krajinami na južnom pobreží Stredozemného mora podpísalo Barcelonské vyhlásenie na podporu vytvorenia spoločného priestoru, ktorého konečný cieľ spočíval v zaistení mieru, stability a prosperity;
- B. keďže v roku 2004 sa EÚ ako dôsledok rozšírenia EÚ o nové členské štáty z východu a juhu rozhodla uviesť európsku susedskú politiku pre východný a južný rozmer EÚ v snahe o pokrok v dialógu a spolupráci s krajinami vo svojom susedstve; keďže európska susedská politika bola následne v roku 2015 aktualizovaná; keďže politiku dlhé roky dopĺňal osobitný finančný nástroj pre vonkajšiu činnosť EÚ, ktorým sa poskytovali zdroje a celkové ciele, ako aj mandát pre Komisiu, pokiaľ ide o navrhovanie viacročných a ročných plánov pomoci EÚ; keďže finančný nástroj EÚ pre európsku susedskú politiku teraz nahradil Nástroj susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce – Globálna Európa (NDICI);
- C. keďže rok 2008 znamenal začiatok Únie pre Stredozemie, medzivládnej organizácie

¹ Ú. v. EÚ C 108, 26.3.2021, s. 90.

vytvorenej ako pokračovanie barcelonského procesu, ktorá je dôležitým priestorom pre dialóg a spoluprácu na politickej úrovni a na úrovni organizácií občianskej spoločnosti a príslušných politických zainteresovaných strán; keďže Úniu pre Stredozemie dovŕšuje Parlamentné zhromaždenie Únie pre Stredozemie, ktoré poskytuje nevyhnutnú príležitosť pre politický dialóg a zblížovanie, ako aj mnohostrannú spoluprácu medzi volenými zástupcami EÚ a jej partnerských krajín na južnom pobreží Stredozemného mora;

- D. keďže Komisia a podpredseda Komisie/vysoký predstaviteľ Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku 9. februára 2021 schválili spoločné oznámenie o ambicióznom obnovenom partnerstve s južným susedstvom s názvom Nový program pre Stredozemie a sprievodný spoločný pracovný dokument útvarov, ktorým sa okrem iného zriadil hospodársky a investičný plán zameraný na päť priorít, a to: ľudský rozvoj, dobrú správu vecí verejných a právny štát, odolnosť, prosperitu a digitálnu transformáciu, mier a bezpečnosť, migráciu a mobilitu a zelenú transformáciu: odolnosť voči zmene klímy, energetiku a životné prostredie; keďže tento nový program pre Stredozemie je pozitívnym krokom správnym smerom k ďalšej hospodárskej a politickej integrácii s krajinami južného susedstva; keďže v deklarácii o Abrahamských dohodách sa opätovne potvrdzujú dohody z Abrahamu podpísané v auguste 2020 a odkazuje sa na dohody, ktoré nasledovali a ktorých cieľom je normalizácia vzťahov medzi Izraelom a arabskými štátmi;
- E. keďže oblasť Stredozemného mora je pre EÚ oblasťou zásadného a komplementárneho strategického významu; keďže súčasťou barcelonského procesu, ktorý sa začal v roku 1995, boli okrem iného ciele vytvoriť spoločný priestor mieru, stability a prosperity, uviesť euro-stredozemskú zónu voľného obchodu, usilovať o posilnenie demokracie a dodržiavanie ľudských práv a rozvíjať euro-stredozemské partnerstvo pre lepšie porozumenie medzi národmi a ich zblížovanie; keďže viac ako 25 rokov po Barcelonskom vyhlásení sa väčšina cieľov v plnej miere nedosiahla; keďže potreba oživiť vzťahy medzi EÚ a jej partnermi v oblasti Stredozemného mora s cieľom riešiť spoločné výzvy, využívať spoločné príležitosti a uvoľniť potenciál nášho spoločného regiónu; keďže krajiny južného susedstva čelia spoločným výzvam, pričom každá z nich sa nachádza v špecifickej politickej a hospodárskej situácii a má osobitné problémy, ktoré sa musia uznať v politikách EÚ pre konkrétne regióny;
- F. keďže nový program pre Stredozemie má slúžiť ako podklad pre náčrt zastrešujúceho politického rámca ako spôsobu podpory dvojstranných politických rámcov, ktorými môžu byť spoločné dokumenty, priority partnerstva alebo ich ekvivalenty, ktorými sa stanovujú spoločne dohodnuté programy politických a hospodárskych reforiem a s nimi súvisiace vykonávacie nástroje; keďže na to, aby EÚ dosahovala svoje ciele zahraničnej politiky v regióne, je nevyhnutná súdržnosť politík členských štátov s politikou južného susedstva;
- G. keďže EÚ a jej partneri z južného susedstva majú spoločný záujem na podpore obnoveného multilaterálneho systému vhodného na daný účel, ktorého jadrom je OSN, s cieľom zaoberať sa spoločnými výzvami, ako je riešenie a prevencia konfliktov, budovanie mieru, zmena klímy, korupcia, organizovaná trestná činnosť a terorizmus a násilie na ženách;

- H. keďže EÚ musí prioritne investovať do južného susedstva; keďže bezpečnosť, stabilita, prosperita a odolnosť voči zmene klímy v južnom susedstve EÚ posilnia bezpečnosť, stabilitu, prosperitu a odolnosť voči zmene klímy v EÚ; keďže obnovené investície do južného susedstva a intenzívnejší politický dialóg a dialóg o politikách medzi EÚ a krajinami južného susedstva poskytnú cennú príležitosť na úzku spoluprácu a politické synergie v prospech EÚ a jej členských štátov na jednej strane a krajín južného susedstva na strane druhej; keďže južné susedstvo by sa nemalo vnímať izolovanie, ale v úzkej korelácii s východným susedstvom a širšou európskou susedskou politikou (ESP) vymedzenou v preskúmaní ESP z roku 2015, a v komplexnej strategickej reflexii o pokračovaní vzájomne výhodných užších a vyvážených vzťahov medzi EÚ a jej susedmi; keďže južné aj východné susedstvo EÚ majú pre EÚ strategický význam v rôznych oblastiach, ako je napríklad stabilita a bezpečnosť, energetická bezpečnosť, riadenie konfliktov a rizika terorizmu, boj proti zmene klímy, obchod, bezpečnosť dodávateľských reťazcov a diverzifikovaný prístup na trhy a riadenie migrácie, a to tak, že môžu presadzovať ľudské práva a demokratické reformy, a tak zaistiť bezpečnejší a účinnejší priestor pre hospodárske vzťahy a investície, napr. kratšie dodávateľské kanály; keďže EÚ by mala usilovať o spoločný regulačný priestor, do ktorého patrí južné a východné susedstvo, a preto krajinám vo svojom susedstve zabezpečuje prístup k najprísnejším normám v oblasti politiky, boja proti korupcii a ľudských práv, ktoré nielen znásobujú investície do hospodárstva a spravodlivý udržateľný hospodársky rast, ale sú tiež rozhodujúce pre zvýšenie bezpečnosti a politickú stabilitu krajín južného a východného susedstva a EÚ a pre ochranu životného prostredia;
- I. keďže kríza COVID-19 a dôsledky vojny na Ukrajine pre potravinovú bezpečnosť vzhľadom na svoje závažné sociálno-ekonomické dôsledky pre krajiny južného susedstva zvýšili riziko ďalšej destabilizácie; keďže EÚ by mala uznať rozmanitosť a rôznorodosť regiónu a prispôbiť svoj vzťah kontextu každého jednotlivého štátu;
- J. keďže politika južného susedstva by mala krajinám južného susedstva poskytnúť účinný politický rámec a prístup k zdrojom a investíciám na podporu skutočnej sociálno-ekonomickej integrácie vo všeobecnosti, hospodárskeho rozvoja, zamestnanosti a procesu budovania kapacít pre príslušné inštitúcie, a to aj z hľadiska demokracie; keďže politika južného susedstva by v krátkodobom a strednodobom horizonte mala prispieť k zmierneniu konfliktov v európskom susedstve a v budúcnosti k ich predchádzaniu; keďže konflikty v krajinách na pobreží Stredozemného mora obzvlášť ťažko zasahujú ženy a deti;
- K. keďže podľa Vysokého komisára OSN pre utečencov na migračných trasách centrálného a západného Stredomoria v roku 2021 zahynulo alebo zmizlo 1 924 osôb, pričom ďalších 1 153 osôb zahynulo alebo zmizlo na námornej trase zo severozápadnej Afriky na Kanárske ostrovy; keďže v roku 2020 na týchto troch trasách zahynulo alebo zmizlo 1 776 osôb; keďže podľa projektu Missing Migrants, čo je iniciatíva, ktorú od roku 2014 realizuje Medzinárodná organizácia pre migráciu, od roku 2014 prišlo v Stredozemnom mori o život alebo zmizlo 23 000 osôb;
- L. keďže EÚ usiluje o komplexný prístup k migrácii a azylu založený na hodnotách EÚ, ktorými sú solidarita a ochrana ľudských práv a právneho štátu;
- M. keďže vojna na Ukrajine má v mnohých zraniteľných krajinách dramatický dosah na

ceny, produkciu a dodávky obilnín, najmä pšenice; keďže partneri z južného susedstva sú štrukturálne závislí od dovozu obilnín a vojna na Ukrajine má zásadný vplyv na dodávateľské reťazce pšenice a stolového oleja s dôsledkami pre potravinovú bezpečnosť; keďže 24. marca 2022 bola uvedená medzinárodná iniciatíva na posilnenie odolnosti v oblasti potravín a poľnohospodárstva (FARM) v spolupráci s EÚ, skupinou G7 a Africkou úniou s cieľom zabrániť katastrofálnym účinkom vojny, ktorú vedie Rusko na Ukrajine, na svetovú potravinovú bezpečnosť;

- N. keďže ruská útočná vojna proti Ukrajine má a ešte len bude ešte mať zničujúce účinky na región z hľadiska potravinovej bezpečnosti; keďže vojna na Ukrajine vyzdvihla hrozbu, ktorú predstavujú tretie krajiny usilujúce o kontrolu nad politikou a hospodárstvom v oblasti Stredozemného mora a v susedstve EÚ na úkor demokratických ambícií a územnej celistvosti cieľových krajín, a je jej aktuálnou ilustráciou; keďže južné susedstvo EÚ je pôsobiskom pre významné mocnosti vrátane Ruska, Číny a Iránu, ktoré sa okrem iného všetky snažia zvýšiť svoju schopnosť a kapacitu uplatňovať politickú a/alebo hospodársku hegemoniu v niektorých krajinách južného susedstva, čo je preto vážnou výzvou pre EÚ, jej členské štáty a krajiny južného susedstva pri budovaní kapacít na boj proti dezinformáciám a presadzovanie demokratických hodnôt, ako je sloboda tlače, sloboda združovania a zhromažďovania a pluralita médií, ktoré sú všetky zásadnými a rozhodujúcimi zložkami právneho štátu a potrebujú rozšíriť; keďže slobodná, silná a nezávislá občianska spoločnosť má zásadný význam pre rozvoj ktorejkoľvek krajiny v regióne;
- O. keďže EÚ pokračuje v boji proti pokusom tretích strán o destabilizáciu regiónu; keďže EÚ musí opätovne potvrdiť svoju úlohu privilegovaného partnera a primárneho politického, hospodárskeho a demokratického základu pre krajiny južného susedstva v oblastiach, ako sú ľudské práva, demokracia a právny štát, bezpečnosť, migrácia, boj proti zmene klímy a výskum a vývoj; keďže táto zásadná úloha EÚ sa odráža a mala by sa aj naďalej odzrkadľovať v úrovni rozhodnutia a politického postoja na úrovni EÚ v súvislosti s južným susedstvom;
- P. keďže boj proti organizovanej trestnej činnosti a všetkým formám terorizmu vrátane islamistického zostáva prioritou; keďže boj proti Islamskému štátu prebieha v regióne od roku 2015; keďže niektoré zo základných príčin radikálnych hnutí vrátane sociálnej a politickej marginalizácie ostávajú dodnes bez riešenia;
- Q. keďže vojna na Ukrajine a z nej vyplývajúca potreba ďalej diverzifikovať a dekarbonizovať dodávky energie do EÚ poukázali na zásadnú úlohu južného susedstva pri nadobúdaní pozície rozhodujúceho partnera EÚ pri dosahovaní cieľov Európskej zelenej dohody, ale aj pri zabezpečovaní dostatočných dodávok plynu a ropy do EÚ pre obojstranný prospech EÚ a krajín južného susedstva; keďže objav významných zásob zemného plynu a bohatstva obnoviteľných zdrojov energie v krajinách na južnom a východnom pobreží Stredozemného mora, najmä na Sahare so značným potenciálom pre výrobu elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov, sú príležitosťou hospodárskeho rozvoja v dotknutých krajinách a pre spoluprácu s EÚ v oblasti čistej energie vrátane vodíka z obnoviteľných zdrojov; keďže príjmy z prírodných zdrojov by sa mali spravodlivo rozdeľovať a používať v prospech miestneho obyvateľstva; keďže tieto zásoby plynu a dodávky si vyžadujú partnerstvá, investície a výmenu know-how krajín na južnom pobreží Stredozemného mora s EÚ a jej členskými štátmi; keďže toto

partnerstvo sa už teraz javí ako príležitosť na dialóg a spoluprácu medzi všetkými dotknutými krajinami na južnom pobreží Stredozemného mora, čo vedie k väčšej stabilite v regióne; keďže južné susedstvo je preto nevyhnutné nielen z dôvodov regionálnej bezpečnosti a stability, ale aj ako hlavný partner v prístupe k spoľahlivým zdrojom energie vrátane energie z obnoviteľných zdrojov; keďže vzájomne výhodné skutočné partnerstvo najmä pre obyvateľov krajín južného susedstva, je rozhodujúce pre zabezpečenie ich inkluzívneho prístupu k cenovo dostupnej miestnej energii z obnoviteľných zdrojov;

- R. keďže účinky zmeny klímy zrejme vyvolajú ďalšie presuny obyvateľstva z Blízkeho východu a severnej Afriky; keďže v novembri 2022 usporiada Egypt 27. konferenciu OSN o zmene klímy COP 27; keďže podľa Programu OSN pre životné prostredie sa oblasť Stredozemného mora otepľuje o 20 % rýchlejšie ako svetový priemer; keďže podľa predpokladov sa jarné a letné zrážky do roku 2080 znížia o 30 %;
- S. keďže v oblasti Stredozemného mora žije 510 miliónov ľudí a ide o najviac znečistené veľké more na svete s 1,25 milióna plastových úlomkov na km²; keďže morský odpad je závažným faktorom krízy biodiverzity a cestovnému ruchu, rybolovu a námornému odvetviu spôsobuje náklady vo výške približne 641 mil. EUR ročne; keďže podľa správy Svetového fondu na ochranu prírody z roku 2019 sa do Stredozemného mora každoročne dostáva 0,57 mil. ton plastov a do roku 2050 sa toto množstvo zvýši na štvornásobok; keďže podľa Organizácie OSN pre výživu a poľnohospodárstvo FAO sa 75 % populácií rýb v Stredozemnom mori, pre ktoré sú k dispozícii overené posúdenia, loví na biologicky neudržateľných úrovniach;
- T. keďže rozvoj, bezpečnosť, stabilita a demokracia v južnom susedstve úzko súvisia so skutočnou sociálno-ekonomickou integráciou žien, mladých ľudí a diskriminovaných skupín, ako sú LGBTQI+ osoby, základnými právami náboženských, kultúrnych a etnických menšín a otvoreným priestorom pre občanov a nezávislú občiansku spoločnosť, v ktorom sa môžu slobodne vyjadrovať, konať a vymieňať si predstavy a názory; keďže podľa štúdií je ich schopnosť získať prístup k vzdelávaniu, odbornej príprave, zamestnaniu a primeranému dlhodobému profesijnému rozvoju kľúčová; keďže občianske, politické, sociálne a hospodárske práva žien a ich presadzovanie v južnom susedstve by mali byť prioritou nového programu pre Stredozemie; keďže integrácia žien na trhu práce je naďalej výrazne nižšia ako v iných častiach sveta, pričom podľa správy orgánu OSN Ženy z roku 2020 o situačnej analýze žien v regióne Blízkeho východu a severnej Afriky (MENA) dosahuje v priemere 19 %;
- 1. odporúča, aby Komisia a vysoký predstaviteľ Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku pri vykonávaní obnoveného partnerstva s južným susedstvom v novom programe pre Stredozemie:
 - a) zabezpečili primerané zdroje na včasné a účinné vykonávanie nového programu pre Stredozemie na základe cieľov a priorit spoločne vymedzených s partnerskými krajinami južného susedstva, stavali na hodnotných synergiách na základe transparentnej spolupráce a plánovania vonkajšej činnosti pre región v rámci NDICI a pokračovali v úzkej koordinácii s programovaním členských štátov EÚ a tiež čo najviac podporili možnosti kombinovaného financovania na základe partnerstva Európskej investičnej banky, Európskej banky pre obnovu a rozvoj a

d'alších relevantných medzinárodných finančných inštitúcií; zastáva názor, že nový program pre Stredozemie môže priniesť pozitívnu kondicionalitu, v rámci ktorej aktívna podpora EÚ pre bližšie a účinné politické rozhranie s krajinami južného susedstva môže viesť k ďalšími partnerstvám a zblíženiu v oblasti ďalších politických priorít v prospech tak EÚ, ako aj krajín južného susedstva a ich občanov; každoročne poskytovali aktuálne informácie o vykonávaní nového programu pre Stredozemie a zabezpečili zviditeľnenie EÚ prostredníctvom všetkých finančných zdrojov EÚ pridelovaných regiónu priamo alebo nepriamo na základe partnerstva s OSN, ďalšími medzinárodnými organizáciami a inými tradičnými a netradičnými partnermi, a to pri súčasnom zabezpečení finančnej zodpovednosti podľa súčasnej metodiky riadenia výkonnosti a systému vykazovania pre programy EÚ vrátane prístupu založeného na stimuloch; na ochranu rozpočtu Únie zapracovali všeobecný režim podmienenosti; zdôraznili, že občianska spoločnosť krajín južného susedstva má veľké očakávania od EÚ a jej členských štátov ako významnej politickej, hospodárskej a kultúrnej opory pre politické a hospodárske reformy a dlhodobú prosperitu; upozornili, že vzhľadom na strategický význam a hospodársky potenciál regiónu je schopnosť EÚ byť hlavným partnerom spojená aj s určitými výzvami, a preto je nevyhnutné primerane zviditeľniť záväzok EÚ voči regiónu ako celku, a to priamo, ako aj v podobe finančných prostriedkov poskytovaných iným organizáciám, ako je OSN;

- b) posilňovali dialóg a spoluprácu EÚ s krajinami južného susedstva v príslušných oblastiach politiky a podporovali prevenciu pred konfliktmi a budovanie mieru, boj proti pirátstvu, námornú bezpečnosť a boj proti terorizmu, radikalizácii a extrémizmu;
- c) prioritne vypracovali a uzatvorili spoločné dokumenty alebo priority partnerstva ako náhradu predchádzajúcich dokumentov, pričom by vychádzali z piatich kľúčových priorít programu pre Stredozemie, najmä z priorít pre ľudský rozvoj, ľudskú bezpečnosť, dobrú správu vecí verejných a právny štát;
- d) obnovili post osobitného zástupcu EÚ pre južné susedstvo, ktorý by podliehal vysokému predstaviteľovi Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku a podpredsedovi Komisie, ako aj komisárovi pre rozšírenie a európsku susedskú politiku (NEAR), s cieľom posilniť jednotu a činnosť EÚ v regióne, presadzovať a obhajovať naše spoločné hodnoty a záujmy;
- e) zintenzívnili diplomatickú osvetu a dialóg so štátmi južného susedstva, a to aj v rámci Valného zhromaždenia OSN, a prioritne riešili vplyv agresie Ruska proti Ukrajine na krajiny južného susedstva z hľadiska potravinovej bezpečnosti, s osobitným dôrazom na najzraniteľnejšie krajiny z dôvodu závislosti od dovozu potravín, nedostatočného sociálneho zabezpečenia alebo modelu ich hospodárstva; aktívne spolupracovali s Parlamentom na spôsoboch zaistenia potravinovej bezpečnosti pre krajiny na južnom pobreží Stredozemného mora, ktoré v tejto súvislosti čelia ťažkostiam, a na tento účel bezodkladne načrtli spoľahlivú, odolnú a udržateľnú politiku a odozvu vo forme pomoci, a to aj na základe Mechanizmu pre potraviny a odolnosť na riešenie potravinovej bezpečnosti v regióne vrátane podpory udržateľných miestnych systémov poľnohospodárstva a poľnohospodárskych postupov menej orientovaných na

výstupy a viac zodpovedajúcich klíme; pripomínali, že potravinovú neistotu v regióne zhoršujú dôsledky núdzovej situácie v oblasti klímy, najmä suchá a nárast extrémnych teplôt; pripomínali význam primeraného zviditeľnenia úsilia a zdrojov EÚ pri poskytovaní pomoci prostredníctvom iných organizácií, ako je Svetový potravinový program, a nepretržitého monitorovania činností a zdrojov s cieľom preskúmať dosiahnutý pokrok;

- f) uznali, že región čelí početným výzvam, ako je zmena klímy, hospodárska kríza a teroristické útoky; zdôraznili, že nedostatok vody vyplývajúci zo zvýšených potrieb sladkej vody spolu so strategickou kontrolou riek môže viesť k najväčším konfliktom; zaviedli politickú stratégiu na podporu riešení v oblastiach s vysokým potenciálom destabilizácie;
- g) prioritne zaviedli stratégie na zmiernenie biedy, stratégie špecializované na plánovanie širšieho prístupu mládeže žien k vzdelávaniu a vysokoškolskému vzdelávaniu spolu s adekvátnym financovaním prístupu k vzdelávaniu pre obyvateľstvo vo všeobecnosti a stratégie na podporu zriaďovania a rozvoja účinných štruktúr vysokoškolského alebo odborného vzdelávania v krajinách južného susedstva; spolupracovali s partnerskými krajinami tak, aby ich školské osnovy zachovávali normy UNESCO týkajúce sa mieru, tolerancie a nenásilia; pracovali na odstránení a odrádzaní od nenávisťných prejavov, ktoré podnecujú diskrimináciu a násilie, a podporovali politiky a iniciatívy zamerané na ochranu menšín a boj proti prejavom neznášanlivosti, rasizmu, homofóbie, xenofóbie a foriem náboženskej neznášanlivosti; zdôraznili, že pre podporu tolerantnej spoločnosti má rozpracovanie učebných osnov zásadný význam; pripomínali, že migrácia mládeže a únik profesionálnych mozgov vzbudzuje vážne obavy našich partnerov v regióne a je aj vážnou hrozbou dlhodobejšej schopnosti hospodárskeho rastu a hospodárskej životaschopnosti krajín južného susedstva; zdôrazňovali preto význam podpory investícií a zabezpečenia pokroku v hospodárskom raste regiónu súběžne so širším prístupom k vzdelávaniu, odbornej príprave a pracovným príležitostiam, aby mladí z krajín južného susedstva získali reálne vyhliadky na získanie zamestnania a skutočnú sociálno-ekonomickú integráciu; zdôrazňovali význam rozšírenia prístupu k programom Erasmus a Erasmus+ pre účastníkov z krajín južného susedstva vrátane utečencov z Ukrajiny a zvýšili financovanie takýchto výmen; predchádzali negatívnemu vplyvu týchto politík na krajiny južného susedstva z dôvodu úniku mozgov; pripomínali význam obehovej mobility vrátane výmen a partnerstiev mobility z juhu na juh, aby sa odborníkom z krajín južného susedstva mohlo dostať konkrétnych príležitostí na ďalšie obohatenie a rozšírenie si odbornej prípravy a kvalifikácií v EÚ a na ich návrat do krajiny pôvodu na výmenu a budovanie poznatkov;
- h) vždy, keď je to možné, venovali pozornosť aktuálnej metodike riadenia výkonnosti a systému vykazovania pre programy EÚ vrátane prístupu založeného na stimuloch pri začleňovaní sociálno-ekonomickej integrácie žien v regióne a rodovej rovnosti do všetkých oblastí politiky EÚ; cielili podporu EÚ pre ženy s cieľom zlepšovať a zaisťovať ich prístup k vzdelávaniu, odbornej príprave a zamestnanosti a vo všeobecnosti podporovať rovnosť pracovných a spoločensko-ekonomických príležitostí, a tak sa zasadzovali za ich finančnú nezávislosť a podporu rovnosti práv; stimulovali dvojstranné a trojstranné partnerstvá medzi

univerzitami v južnom susedstve a univerzitami EÚ, a to aj na základe širších možností diaľkového vzdelávania pre študentov z južného susedstva a rozsiahlejších príležitostí na výmenu akademických pracovníkov; zaistili širší prístup k online médiám so sídlom v EÚ, a to aj prostredníctvom verejných digitálnych centier, a ku kultúrnemu obsahu EÚ pre zainteresované publikum v krajinách južného susedstva;

- i) podporovali implementáciu a ratifikáciu medzinárodných dohovorov na boj proti násiliu na ženách; pracovali na zabezpečení toho, aby všetky členské štáty a krajiny južného susedstva podpísali, ratifikovali a vykonávali Istanbulský dohovor a Dohovor o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien; berúc na vedomie spoločné oznámenie Komisie a vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku z 25. novembra 2020 o treťom akčnom pláne pre rodovú rovnosť (GAP III) (JOIN(2020)0017) a akčnom pláne EÚ pre ženy, mier a bezpečnosť, všetkým partnerom z južného susedstva odporúčali odstránenie, vyšetrovanie a prevenciu rodovo motivovaného násillia a diskriminácie a zabezpečili zmysluplnú a rovnocennú aktívnu účasť žien vo všetkých oblastiach verejného života a rozhodovania a presadzovali práva žien; zasadzovali sa za úplnú implementáciu rezolúcií Bezpečnostnej rady OSN o programe Ženy, mier a bezpečnosť, ktoré hodnotia neprimeraný dosah konfliktov na ženy a dievčatá a usmerňujú prácu a opatrenia na podporu rodovej rovnosti a posilnenie účasti žien, ochrany a práv v rámci celého cyklu konfliktov, a to od predchádzania konfliktom až po obnovu po skončení konfliktu, vo všetkých partnerských krajinách južného susedstva;
- j) uznali význam regulárnej migrácie medzi krajinami južného susedstva a Európy riadenej podľa zásady solidarity, rovnováhy a spoločnej zodpovednosti, a zároveň bojovali proti prevádzachtvu a obchodovaniu s ľuďmi;
- k) zabezpečili, aby EÚ, jej členské štáty a partneri z južného susedstva uplatňovali migračné politiky s plným rešpektom voči ľudským právam migrantov a utečencov zakotveným v medzinárodných, regionálnych a vnútroštátnych právnych predpisoch; zintenzívnili angažovanosť EÚ v krajinách, kde sú ohrození zástancovia ľudských práv, organizácie občianskej spoločnosti a komunitné organizácie vrátane tých, ktoré chránia životy ohrozených migrantov a žiadateľov o azyl; uznali a primerane financovali dôležitú a nevyhnutnú prácu humanitárnych agentúr a zabezpečili dostatočné zviditeľnenie finančných prostriedkov EÚ na tento účel;
- l) zaručili, že finančné prostriedky z nástroja NDICI určené na migráciu v južnom susedstve sa prioritne vyčlenenia na programy zamerané na riešenie základných príčin núteného vysídľovania, a to aj zvýšením životnej úrovne v regióne;
- m) vyzvali EÚ a jej partnerov v južnom susedstve na koordinovanejší, komplexnejší a štruktúrovanejší prístup k migrácii pri súčasnom ohľade sa význam riešenia základných príčin núteného vysídľovania; usilovali o obmedzenie neoprávneného vstupu na územie členských štátov; vo vzťahoch s tretími krajinami uprednostňovali readmisiu migrantov bez práva zostať v EÚ pri náležitom dodržiavaní povinností vyplývajúcich zo zákazu vyhostenia alebo vrátenia a

medzinárodného práva; pripomínali, že pokrok je možný len spojením miestneho ľudského kapitálu a vonkajšej rozvojovej podpory, že migrácia by nemala viesť k úniku mozgov a že migrácia je výzvou, ktorá ovplyvňuje stabilitu v krajinách na južnom pobreží Stredozemného mora; zdôrazňovali, že „utečenec“ nie je ekvivalentom „hospodárskeho migranta“ a že EÚ by preto mala k týmto dvom kategóriám zaujať odlišný prístup; zdôrazňovali, že EÚ by mala uľahčiť bezpečné trasy pre žiadateľov o azyl a utečencov do EÚ; vyzývali na pokračovanie spolupráce s partnermi z južného susedstva s cieľom zabezpečiť udržateľné riešenia pre utečencov; pripomínali, že južné Stredozemie a jeho mladé demokratické systémy sú v značne napätej situácii spôsobenej nedostatočne rozvinutým hospodárstvom, konfliktmi a nedostatkom príležitostí pre mladých, štrukturálnou nezamestnanosťou, ako aj výzvou, ktorú prináša migrácia v rámci Afriky a vplyv zmeny klímy; zohľadňovali všetky tieto faktory v trvalom dialógu EÚ s miestnymi subjektmi;

- n) urýchlene zintenzívnili a rozvíjali partnerstvá a spoluprácu s príslušnými krajinami južného susedstva s cieľom riešiť bezprostredné a dlhodobé nepriaznivé vplyvy zmeny klímy a bojovať proti nim, podporovať ochranu životného prostredia a navrhovať riešenia na riešenie nedostatku vody so zameraním na úsilie o budovanie odolnosti a pracovali na pokroku a urýchlení zelenej transformácie v súlade s Parížskou dohodou, Európskou zelenou dohodou a Agendou 2030 začlenením primeranej klimatickej podmienosti do všetkej pomoci EÚ tretím krajinám v súlade so záväzkami EÚ v oblasti klímy; pripomínali, že stratégia EÚ pre opatrenia v oblasti klímy a zmiernenie zmeny klímy nebude taká účinná bez rozsiahlych investícií a značných zlepšení v susedstve EÚ; podporovali hlavné iniciatívy na zachovanie klímy v rámci hospodárskeho a investičného plánu pre južné susedstvo; upozorňovali na vplyv zmeny klímy v regióne Maghreb, najmä v subsaharskej Afrike, a na problém obmedzeného prístupu k vode v regiónoch Maghreb a Mašrek; nezabúdali, že pre klimatickú neutralitu južného susedstva a pre jeho ochranu pred účinkami zmeny klímy bude mať zásadný význam prístup k vode, opätovné zalesňovanie, dekarbonizácia, obehové hospodárstvo a prijatie obchodného modelu založeného na obnoviteľných zdrojoch energie; ďalej nezabúdali, že tým sa zase zvýši schopnosť EÚ dosahovať ciele klimatickej neutrality; podporovali regionálny dialóg a spoluprácu v oblasti udržateľného vodného hospodárstva, technológií a prístupu k vode, ako je šetrenie vodou, recyklovaná voda a odsolovanie využívaním energie z obnoviteľných zdrojov a podporovali ďalšie investície do obnoviteľných zdrojov energie, ako je veterná, slnečná a ekologický vodík v regióne; zdôrazňovali význam partnerstiev s príslušnými krajinami južného susedstva pri opätovnom zalesňovaní a udržateľných poľnohospodárskych postupoch, ktoré vedú k zníženej spotrebe vody; zdôrazňovali, že najlepšie poľnohospodárske postupy už existujú nielen v EÚ, ale aj v južnom susedstve, a preto dospeli k záveru, že EÚ by mohla mať dôležitú úlohu pri podpore a presadzovaní dialógu, spolupráce a partnerstva juh-juh pri preberaní takýchto postupov;
- o) aktívne podporovali spoločné opatrenia na zachovanie, ochranu, obnovu a udržateľné využívanie bohatej biodiverzity v oblasti Stredozemného mora, jedinečného centra diverzifikácie pre druhy fauny a flóry, zabezpečenie

udržateľného hospodárenia so zdrojmi vrátane vody a posilnenie udržateľných potravinových systémov; pomáhali pri zlepšovaní monitoringu a kontroly, ako aj účinnej regionálnej spolupráce pri riadení biologických zdrojov mora;

- p) vypracovali analýzu pozitívnej úlohy EÚ a prehĺbených vzťahov EÚ s krajinami južného susedstva, ktorú môžu mať pri znižovaní svojich emisií uhlíka, a úsilia, ktoré môžu spoločne vynaložiť pri diverzifikácii svojich zdrojov energie a zvyšovaní dodávok energie z obnoviteľných a udržateľných zdrojov; včas predložili stratégiu ďalšieho posilňovania úlohy južného susedstva pri presadzovaní vykonávania Európskej zelenej dohody spôsobom, ktorý je v súlade so záväzkami Parížskej dohody; technicky a finančne podporovali krajiny južného susedstva v ich úsilí o diverzifikáciu dodávok energie zintenzívnením výroby energie z obnoviteľných zdrojov s osobitným zreteľom na slnečnú a veternú energiu; zdôrazňovali, že rozvoj trhu so zelenou energiou má potenciál prispieť k tvorbe nových pracovných príležitostí, a tým zvýšiť mieru zamestnanosti v krajinách, ktoré sa pustili do energetickej transformácie;
- q) zohrávali aktívnu úlohu EÚ pri podpore dialógu a spolupráce medzi všetkými krajinami na južnom a východnom pobreží Stredozemného mora v oblasti energetiky a v prípade potreby podporovali schopnosť porozumenia, dialógu a konečných riešení pri vymedzovaní námorných hraníc podľa medzinárodného práva vrátane Dohovoru OSN o morskom práve (UNCLOS); sledovali aktívnu úlohu EÚ pri uľahčovaní dialógu a spolupráce v tejto súvislosti na ochranu územnej celistvosti a výlučnej hospodárskej zóny dotknutých krajín a presadzovali dodržiavanie medzinárodného práva a vyrokovaných konečných dohôd o vymedzení námorných hraníc;
- r) ďalej podporovali a urýchlene prijímali opatrenia na posilnenie kapacity prepojenia medzi EÚ a krajinami na južnom a východnom pobreží Stredozemného mora s ťažbou zemného plynu a ďalšími druhmi energie prostredníctvom príslušných uzlov EÚ; zvažili najmä primeranú potrubnú, prístavnú a inú infraštruktúru a technológie pripravené na ekologický vodík, aby sa zabránilo efektu odkázanosti na určitého dodávateľa v EÚ aj v krajinách južného susedstva v prospech všetkých producentských krajín a všetkých členských štátov; opätovne potvrdili, že závislosť od ropy a zemného plynu by sa mala včas znížiť na základe komplexnej zelenej transformácie podľa Európskej zelenej dohody, a zelenú transformáciu podporovali aj v krajinách južného susedstva; skonštatovali, že Fórum pre zemný plyn vo východnom Stredozemí (EMGF) slúži ako platforma pozitívnej regionálnej spolupráce;
- s) presadzovali tiež elektrické prepojenia v rámci diverzifikácie energetických zdrojov EÚ a zvyšovania jej dodávok energie z obnoviteľných zdrojov energie;
- t) zohľadňovali potenciál modrého hospodárstva pri podpore udržateľného rastu a hospodárske príležitosti na oboch stranách Stredozemného mora a náležite ho začlenili do plánov hospodárskeho rozvoja;
- u) stavali na vysoko pozitívnych skúsenostiach niektorých členských štátov pri podpore startupov a ďalšom pokroku v ich práci prostredníctvom

špecializovaných inkubátorov alebo akcelerátorov, najmä v kľúčových odvetviach, ako je zdravotníctvo, energia z obnoviteľných zdrojov, umelá inteligencia, nové technológie a vzdelávanie; zriaďovali a podporovali inkubátory alebo akcelerátory v príslušných krajinách južného susedstva, podporovali vytváranie miestnych startupov a zvyšovali ich digitálne a ekologické kapacity; súhlasili s tým, že je dôležité ďalej zdokonaľovať digitálnu infraštruktúru príslušných krajín južného susedstva a tieto krajiny začleniť do digitálnej agendy EÚ; poukazovali na to, že je to nevyhnutný predpoklad hospodárskeho rozvoja, spoločenskej a hospodárskej integrácie a širšieho prístupu k vzdelávaniu; stáli na čele podpory investícií a partnerstiev telekomunikačných podnikov EÚ a telekomunikačných podnikov príslušných krajín južného susedstva pri poskytovaní prístupu k modernej digitálnej infraštruktúre, najmä k mobilným sieťam 5G na základe technológií EÚ, a upozorňovali, že ak sa tak nestane, tretie krajiny usilujúce o pákový efekt a hospodársku a politickú prítomnosť v regióne získajú konkurenčnú výhodu, a to aj z politického hľadiska; pripomínali dôležitosť úzkeho politického dialógu a spolupráce medzi EÚ a krajinami južného susedstva pri príprave adekvátnych politík kybernetickej bezpečnosti na ochranu základných práv a slobôd všetkých používateľov v súlade s hodnotami EÚ, ako aj partnerstva na medzinárodných fórach o normách kybernetickej bezpečnosti na dosiahnutie otvoreného, bezpečného a spoľahlivého kybernetického priestoru; nadviazali na pracovnú skupinu StratCom juh s cieľom ďalej rozvíjať konkrétnu stratégiu boja proti dezinformáciám a tiež bojovali proti falošným správam a propagande Ruska, Číny a iných regionálnych mocností v krajinách južného susedstva, ako aj v EÚ; vyjadrili hlboké znepokojenie nad domácim vplyvom dezinformačných kampaní, ktoré agresívne vedú Rusko a Čína na platformách sociálnych médií a v konvenčných médiách členských štátov EÚ; naliehavo vyzývali vlády južných susedov, aby umožnili neobmedzený prístup k internetu a slobodu prejavu nesúhlasných hlasov bez strachu z odvetných opatrení; vyzývali vlády južných susedov, aby rešpektovali a chránili slobodu prejavu informácií a slobodu tlače online aj offline; financovali programy na podporu slobody prejavu a ochranu súkromia, prístup na internet a etiku na internete;

- v) zabezpečili primerané zdroje na včasné a účinné vykonávanie nového programu pre Stredozemie, a to aj ako spôsob podpory dlhodobějších investícií a partnerstiev podnikov so sídlom v EÚ v južnom susedstve; poukazovali na skutočnosť, že v dôsledku pandémie a vojny na Ukrajine mnoho podnikov so sídlom v EÚ svoje dodávateľské a výrobné linky buď odsúva alebo presúva do bližšieho okolia; pripustili, že je to jedinečná príležitosť pre EÚ aj južné susedstvo – prostredníctvom včasného a úplného vykonávania nového programu pre Stredozemie a hospodárskeho a investičného plánu – na zabezpečenie prostredia schopného podporiť tie podniky so sídlom v EÚ, ktoré chcú presunúť svoje kapacity do bližšieho okolia, a na podporu dlhodobějších investícií v južnom susedstve, čím sa vytvoria užšie politické väzby a posilní spolupráca s krajinami južného susedstva;
- w) zapracovali hospodárske a pracovné práva do nového programu, inovovali a podporovali stratégie založené na hĺbkovej analýze diania na južnej hranici a zamerali sa na dôstojnú prácu, udržateľný rozvoj a medzinárodné normy práce; účinne zapájali odborové hnutie do vnútroštátnych konzultácií a podporovali

sociálny dialóg; usilovali o skoncovanie s prácou detí, zaručili právo na plat a odmenu za prácu a slobodu združovať sa do odborov a skoncovali s prípadmi otroctva a diskriminácie pri súčasnom zameraní aj na potrebu poskytnúť utečencom v regióne primeranú ochranu; podnecovali sociálny dialóg a kolektívne vyjednávanie a presadzovali začlenenie žien a mladých ľudí do odborových štruktúr a politických priestorov;

- x) podporovali regionálnu, subregionálnu a bilaterálnu integráciu v južnom Stredozemí najmä s cieľom odstrániť všetky hranice a prekážky dopravy alebo obchodu medzi krajinami v regióne a aktívnou podporou užších väzieb a partnerstiev; za strategickú prioritu stanovili zlepšenie obchodných vzťahov medzi EÚ a krajinami južného susedstva na základe úsilia o vytvorenie euro-stredozemskej zóny voľného obchodu s tovarom a službami; venovali pozornosť podpore investícií, služieb a trvalého rozvoja;
- y) opätovne zdôraznili dlhodobý záväzok EÚ voči príslušným rezolúciám OSN, konkrétne rezolúcii Bezpečnostnej rady OSN z januára 2022, a pripomenúť uznesenie Parlamentu zo 17. februára 2022 o vykonávaní spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky v kontexte mierového procesu na Blízkom východe na základe riešenia založeného na existencii dvoch štátov s bezpečným Izraelským štátom a nezávislým, demokratickým, susediacim, zvrchovaným a životaschopným Palestínskym štátom, ktoré by žili vedľa seba v mieri a bezpečnosti na základe línií z roku 1967, so vzájomne dohodnutými rovnocennými výmenami pôdy a Jeruzalemom ako hlavným mestom oboch štátov; nezabúdali, že izraelské osady na okupovaných palestínskych územiach sú podľa medzinárodného práva nezákonné; vyzvali na ukončenie akcií, ktoré by mohli ohroziť riešenie založené na existencii dvoch štátov, a nepokračovať v budovaní osád a terorizme, keďže predstavujú porušenie medzinárodného práva a neprispievajú k trvalému a komplexnému mieru; upozornili, že v súčasnom geopolitickom kontexte môže mierový proces na Blízkom východe pokročiť len so silným politickým záväzkom a investíciami zo strany EÚ a USA; podporili priame rokovania medzi Izraelom a Palestínčanmi;
- z) naďalej politicky aj finančne podporovali prácu príslušných orgánov OSN, ako je Agentúra OSN pre pomoc a prácu v prospech palestínskych utečencov, a to aj s patričným zviditeľnením financovania EÚ a podporou na tento účel a v synergii v cieľmi EÚ;
- aa) uznali význam finančnej pomoci EÚ Palestínskej národnej samospráve a palestínskej občianskej spoločnosti v teréne, najmä pri poskytovaní podpory ľuďom v časoch vážnej potravinovej krízy a nedostatku energie, a podporovali vhodné podmienky na zmiernenie dôsledkov agresie Ruska proti Ukrajine, ako 14. júna 2022 počas svojej poslednej návštevy Ramalláhu zdôraznila predsedníčka Von der Leyenová; zdôraznili, že financovanie organizácií občianskej spoločnosti sa nesmie pozastaviť bez dôkazov o jeho zneužití;
- ab) naďalej podporovali spoluprácu v celom regióne; vzali na vedomie dohody z Abrahamu, ktoré viedli k vzájomnému uznaniu Izraela, Bahrajnu, Spojených arabských emirátov, Maroka a Sudánu, a aby poskytli príležitosť na posilnenie

spolupráce medzi uvedenými štátmi;

- ac) podnecovali regionálnu spoluprácu a podporovali normalizáciu vzťahov medzi Izraelom a arabskými štátmi a presadzovali plné začlenenie Palestínskej národnej samosprávy v súlade s úsilím EÚ a USA o dosiahnutie mieru, bezpečnosti a stability v regióne a v súlade s rámcom OSN, arabskou mierovou iniciatívou a dohodami z Osla; využili tento impulz na pokrok v dialógu a spolupráci v regióne na podporu mierového procesu na Blízkom východe a riešenie v podobe existencie dvoch štátov, ako aj dodržiavanie medzinárodného práva;
- ad) v rámci stratégie Global Gateway v synergii s hospodárskym a investičným plánom pre južné susedstvo aktívne podporovali predbežné plány na vytvorenie plynulého obchodného spojenia po železnici a po mori medzi juhovýchodnou Áziou a krajinami Rady pre spoluprácu v Perzskom zálive, Jordánskom, Izraelom, Palestínou a Gréckom ako vstupných bodov pre obchodované tovary a energetické zdroje do EÚ a ako alternatívu k iniciatíve Jedno pásmo, jedna cesta; pripomínali, že táto alternatívna cesta bude ešte viac diverzifikovať dodávateľské kanály EÚ, zvýši energetickú bezpečnosť EÚ a posilní potenciál južného susedstva pre hospodársky rast, ako aj ďalej posilní proces regionálnej integrácie a regionálneho dialógu a podporí dlhodobé partnerstvo, spoluprácu a mier medzi všetkými krajinami v regióne;
- ae) realizovali nový program pre Stredozemie posilnením podpory slobodnej, silnej a nezávislej občianskej spoločnosti v celom Stredozemí zo strany EÚ a prostredníctvom osobitného dialógu a konzultácií s miestnymi a regionálnymi orgánmi a komunitami; posilňovali väzby medzi delegáciami EÚ a Európsko-stredozemským zhromaždením regionálnych a miestnych samospráv (ARLEM); pripomínali, že ide o významné a zásadné hybné sily udržateľného a spravodlivého hospodárskeho a ľudského rozvoja a sú bližšie k ľuďom, aby sa stratégie implementácie mohli dostať k všetkým komunitám vrátane najviac znevýhodnených z geografického aj spoločensko-hospodárskeho hľadiska, ako aj k obhajcom ľudských práv; trvali na tom, že podpora organizácií občianskej spoločnosti zo strany EÚ by nemala byť podmienená súhlasom vnútroštátnych orgánov a že je nevyhnutná vo všetkých krajinách regiónu bez výnimky; poverili delegácie v južnom susedstve, aby zintenzívnili kontakty s miestnymi a regionálnymi orgánmi a vzorkou spoločnosti ako hybnými silami územného rozvoja, najmä pri konzultáciách o prioritách partnerstva a investícií v krajinách južného susedstva zo strany EÚ; ďalej poverili delegácie EÚ v krajinách južného susedstva, aby zriadili poradné rady na vysokej úrovni ako odraz sociálnej, hospodárskej a politickej rozmanitosti dotknutých krajín, ktoré budú pozostávať z hospodárskej, mediálnej, kultúrnej, akademickej, občianskej spoločnosti a popredných mládežníckych lídrov, ako aj sociálnych partnerov a popredných obhajcov ľudských práv z dotknutých krajín, a poskytnú reflexiu kľúčových zainteresovaných strán o politických prioritách EÚ a politickej štruktúre navrhovanej zo strany EÚ;
- af) riešili situáciu v oblasti ľudských práv a výzvy, ktorým čelí občianska spoločnosť, a podporovali konkrétne iniciatívy, ktoré posilnia organizácie občianskej spoločnosti, obhajcov ľudských práv a nezávislé médiá; zabezpečili, aby

partnerské krajiny účinne uplatňovali pracovné normy a riešili porušovanie noriem MOP;

- ag) prostredníctvom politiky južného susedstva stimulovali a napomáhali reformy v oblasti demokracie, právneho štátu a ľudských práv, dobrej správy vecí verejných a boja proti korupcii v prospech ľudí a stability v regióne;
- ah) vyzvali všetky krajiny na južnom pobreží Stredozemného mora, aby pred konferenciou COP 27 v Egypte poskytli vedeckým organizáciám a organizáciám občianskej spoločnosti slobodný, bezpečný nadnárodný priestor;
- ai) predstavili ambiciózny akčný plán EÚ na boj proti beztretnosti zločinov proti ľudskosti, ako to požadoval Parlament v marci 2021, s okamžitou prioritou pre Sýriu, ktorá za posledné desaťročia zažila najsmrteľnejší konflikt v regióne, a zdôraznili potrebu pracovať na dosiahnutí stabilnej, bezpečnej, jednotnej a prosperujúcej Líbye, ktorá je v záujme všetkých;
- aj) poskytovali ročné aktualizované informácie o vykonávaní nového programu pre Stredozemie s osobitným zreteľom na vyplácanie finančných zdrojov k dispozícii pre hospodársky a investičný plán; pravidelne viedli konzultácie s Parlamentom o ročnom a viacročnom plánovaní v súvislosti s vykonávaním nového programu pre Stredozemie a hospodárskeho a investičného plánu; pravidelne informovali Parlament o aktuálnom stave nového programu pre Stredozemie, najmä o vykonávaní jeho piatich priorít a uzatváraní a plnení spoločných dokumentov a priorít partnerstva, a informovali ho o uvedenom vykonávaní a reakcii na jeho odporúčania vo všetkých oblastiach politiky EÚ, ako aj o ďalších projektoch a programoch, ktoré posilnia partnerskú kapacitu EÚ s krajinami južného susedstva;
- ak) vynaložili relevantné úsilie na zabezpečenie pokroku v medzikultúrnom a medzináboženskom dialógu ako cennej príležitosti na podporu ľudských práv a slobôd, spoločné riešenie náboženského fundamentalizmu, diskriminácie, nenávisť voči moslimom a antisemitizmu a spoločný boj proti radikalizácii, podnecovaniu k nenávisťi a násiliu a terorizmu; nezabúdali na zámer predsedníčky Parlamentu vymenovať vyslanca pre medzináboženský dialóg a úzko zapojiť súčasných vyslancov Komisie a Parlamentu pre medzináboženský dialóg do spoločného úsilia o medzináboženský dialóg s krajinami južného susedstva;
- al) využili príležitosť, aby sa novým programom pre Stredozemie vytvoril silný rámec pre dialóg a spoluprácu v celom Stredozemí v záujme zachovania a podpory kultúrneho dedičstva, na šírenie informovanosti o jeho hodnote, a to aj s cieľom ďalej podporovať cestovný ruch a hospodárske príležitosti; zintenzívnili ochranu a propagáciu kultúrnych trás Rady Európy, na ktorých sa podieľajú aj krajiny južného susedstva, vrátane ciest El Legado Andalusi, Aeneas, olivovníkových ciest, cesty Iter Vitis a cesty Feničanov;
- am) využili príležitosť na ďalšie rozšírenie kapacity EÚ pre osvetu a dialóg s vládami a parlamentmi krajín južného susedstva na základe dlhodobej efektívnej schopnosti Parlamentu viesť medziparlamentný dialóg, poskytovať demokratickú podporu a parlamentnú diplomaciu, s osobitným ohľadom na medziparlamentné delegácie Parlamentu a ich schopnosť v úzkej koordinácii s príslušnými výbormi

Parlamentu v demokratickom a politickom dialógu užšie spolupracovať s krajinami južného susedstva;

- an) zabezpečili pozitívne prepojenie medzi novým programom pre Stredozemie a schopnosťou EÚ a jej členských štátov budovať koalíciu krajín podobného zmysľania na podporu účinného multilaterálneho systému spočívajúceho na pravidlách, ktorým možno zvýšiť schopnosť medzinárodného spoločenstva riešiť globálne výzvy; zaradili do nového programu pre Stredozemie posilnený dialóg o hodnote zblížovania krajín južného susedstva s EÚ nielen v otázkach politického dialógu, stability a hospodárskeho rastu, ale aj o schopnosti presadzovať mier a stabilitu, zachovávať zásady medzinárodného práva a jeho rešpektovania, ako v prípade vojenskej agresie proti Ukrajine, bojovali proti extrémizmu a zachovávali demokratické hodnoty, základné slobody a ľudské práva v systéme OSN a na príslušných multilaterálnych fórach;
 - ao) spolupracovali so všetkými partnermi z južného susedstva s cieľom pripraviť politiky založené na Agende 2030 a jej cieľoch udržateľného rozvoja, zamerané na posilnenie právneho štátu, dobrej správy vecí verejných a dodržiavania ľudských práv a medzinárodného práva;
 - ap) odporučili Rade, aby v prípade závažného porušovania ľudských práv v regióne v plnej miere využila globálny sankčný režim EÚ v oblasti ľudských práv; pracovali na rozšírení pôsobnosti tohto dôležitého nástroja tak, aby sa vzťahoval aj na prípady korupcie;
 - aq) opakovane odsúdili využívanie trestu smrti; vyzvali príslušných partnerov z južného susedstva, aby zaviedli okamžité moratórium na trest smrti ako krok smerom k jeho zrušeniu a aby všetky tresty smrti zmiernili;
2. poveruje svoju predsedníčku, aby postúpila toto odporúčanie Rade, podpredsedovi Komisie/vysokému predstaviteľovi Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, Komisii, Výboru regiónov, sekretariátu Únie pre Stredozemie a jeho Parlamentnému zhromaždeniu, ako aj vládam a parlamentom členských štátov Európskej únie a štátom, ktoré sú členmi Únie pre Stredozemie a jej parlamentného rozmeru.

INFORMÁCIE O PRIJATÍ V GESTORSKOM VÝBORE

Dátum prijatia	13.7.2022
Výsledok záverečného hlasovania	+: 52 -: 5 0: 8
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Alexander Alexandrov Yordanov, François Alfonsi, Maria Arena, Petras Auštrevičius, Traian Băsescu, Anna Bonfrisco, Reinhard Bütikofer, Fabio Massimo Castaldo, Susanna Ceccardi, Anna Fotyga, Michael Gahler, Kinga Gál, Giorgos Georgiou, Klemen Grošelj, Balázs Hidvéghi, Peter Kofod, Dietmar Köster, Andrius Kubilius, David Lega, Miriam Lexmann, Antonio López-Istúriz White, Jaak Madison, Thierry Mariani, Pedro Marques, David McAllister, Sven Mikser, Francisco José Millán Mon, Matjaž Nemeč, Gheorghe-Vlad Nistor, Demetris Papadakis, Kostas Papadakis, Tonino Picula, Manu Pineda, Giuliano Pisapia, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Mounir Satouri, Andreas Schieder, Jordi Solé, Tineke Strik, Hermann Tertsch, Dragoș Tudorache, Hilde Vautmans, Idoia Villanueva Ruiz, Viola von Cramon-Taubadel, Thomas Waitz, Charlie Weimers, Isabel Wiseler-Lima, Salima Yenbou, Bernhard Zimniok
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Anna-Michelle Asimakopoulou, Nicola Beer, Robert Biedroń, Vladimír Bilčík, Arnaud Danjean, Markéta Gregorová, Rasa Juknevičienė, Alessandra Moretti, Paulo Rangel, Ramona Strugariu, Elena Yoncheva, Javier Zarzalejos
Náhradníci (čl. 209 ods. 7) prítomní na záverečnom hlasovaní	Colm Markey, Maria Spyragi

ZÁVEREČNÉ HLASOVANIE PODĽA MIEN V GESTORSKOM VÝBORE

52	+
ID	Anna Bonfrisco, Susanna Ceccardi
NI	Fabio Massimo Castaldo
PPE	Alexander Alexandrov Yordanov, Anna-Michelle Asimakopoulou, Traian Băsescu, Vladimír Bilčík, Arnaud Danjean, Michael Gahler, Rasa Juknevičienė, Andrius Kubilius, David Lega, Miriam Lexmann, Antonio López-Istúriz White, David McAllister, Colm Markey, Francisco José Millán Mon, Gheorghe-Vlad Nistor, Paulo Rangel, Maria Spyrali, Isabel Wiseler-Lima, Javier Zarzalejos
RENEW	Petras Auštrevičius, Nicola Beer, Klemen Grošelj, Ramona Strugariu, Dragoș Tudorache, Hilde Vautmans, Salima Yenbou
S&D	Maria Arena, Robert Biedroń, Dietmar Köster, Pedro Marques, Sven Mikser, Alessandra Moretti, Matjaž Nemeč, Demetris Papadakis, Tonino Picula, Giuliano Pisapia, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Andreas Schieder, Elena Yoncheva
VERTS/ALE	François Alfonsi, Reinhard Bütikofer, Markéta Gregorová, Mounir Satouri, Jordi Solé, Tineke Strik, Viola von Cramon-Taubadel, Thomas Waitz

5	-
ECR	Charlie Weimers
ID	Peter Kofod, Jaak Madison, Bernhard Zimniok
NI	Kostas Papadakis

8	0
ECR	Anna Fotyga, Hermann Tertsch
ID	Thierry Mariani
NI	Kinga Gál, Balázs Hidvéghi
THE LEFT	Giorgos Georgiou, Manu Pineda, Idoia Villanueva Ruiz

Vysvetlenie použitých znakov:

+ : za

- : proti

0 : zdržali sa hlasovania